

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัย ซึ่งครอบคลุมสาระสำคัญเกี่ยวกับสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งจะแยกกล่าวตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่กำลังศึกษา และคณะที่กำลังศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม มีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง
2. นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม ที่มีเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่กำลังศึกษา และคณะที่กำลังศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาค ปกติ ที่กำลังศึกษาอยู่ภายในมหาวิทยาลัยนครพนม ประจำปีการศึกษา 2553 จำนวน 1,566 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้มาจากการสุ่มตัวอย่างของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาค ปกติที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ คณะการจัดการและเทคโนโลยี สารสนเทศ และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครพนม โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อ เป็นตัวแทนของประชากร โดยวิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรของ ยามาเน่ ทำการสุ่ม ตัวอย่างจากประชากร โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ และการสุ่มแบบอย่างง่าย โดยจำแนกตาม เพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่กำลังศึกษา และคณะที่กำลังศึกษา ได้ขนาด กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 319 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่างและได้ข้อมูลกลับคืนทั้งหมดครบสมบูรณ์ ทั้ง 319 ชุด แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดย ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้ t -test, F -test (One-way ANOVA) โดยกำหนด นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเมื่อพบความแตกต่างได้ใช้การพิสูจน์ความแตกต่างรายคู่โดย วิธีของเซฟเฟ่

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมี 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา สาขาวิชา ที่กำลังศึกษา และคณะที่กำลังศึกษา

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม ได้แก่

- 3.1 ด้านกิจกรรมการเลือกตั้ง
- 3.2 ด้านการติดตามสถานการณ์ทางการเมือง
- 3.3 ด้านการรณรงค์ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน
- 3.4 ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม เป็นคำถามชนิดปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้ง 319 ฉบับ ซึ่งจำแนกตามเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่กำลังศึกษา และคณะที่กำลังศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป แยกเป็นขั้นตอนและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม ใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม จำแนกตามเพศ ใช้การทดสอบด้วย t -test อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม จำแนกตามชั้นปีที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่กำลังศึกษา และคณะที่กำลังศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F -test (One-way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่
4. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม นำมาวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนาและเรียงลำดับการแจกแจงความถี่ในแต่ละประเด็น

สรุปผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม ปรากฏผล ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากมาก ไปหาน้อย คือด้านการติดตามสถานการณ์ทางการเมือง รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมการเลือกตั้ง และด้านการรณรงค์ให้ความรู้

ทางการเมืองแก่ประชาชน การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือ ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม ที่มีเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่กำลังศึกษา และคณะที่กำลังศึกษา

จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม ที่มีชั้นปีที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่กำลังศึกษา และคณะที่กำลังศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม

จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างหลากหลาย จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

3.1 ด้านกิจกรรมการเลือกตั้ง

3.1.1 ควรมีมาตรการควบคุมการทุจริตในการเลือกตั้งให้เข้มงวด อย่าให้อำนาจเงินมีอำนาจเหนือกว่าความสามารถ ความจริงใจ และความตั้งใจของผู้ที่จะเข้ามาบริหารประเทศ

3.1.2 ควรมีมาตรการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้ง และกิจกรรมทางการเมืองอย่างหลากหลาย

3.1.3 ควรมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเข้าร่วมทางการเมืองในสถานการณ์ภาคปฏิบัติจริงของนักศึกษา และมีคะแนนพิเศษเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

3.1.4 รัฐควรช่วยแนะนำกับผู้ที่มิสิทธิเลือกตั้งแต่ยังไม่เคยเลือก และช่วยแนะนำการใช้สิทธิการเลือกตั้ง และเปิดโอกาสในการเป็นคณะกรรมการ ในดูหาประจำหน่วยเลือกตั้งให้มากกว่านี้

3.1.5 ควรมีมาตรการลงโทษผู้ที่โกงการเลือกตั้ง และควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลให้ทั่วถึงและควรบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

3.1.6 รัฐควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีความตระหนักในเรื่องของกิจกรรมการเลือกตั้ง โดยให้ทุกคนเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องของคนในชาติ

3.2 ด้านการติดตามสถานการณ์ทางการเมือง

- 3.2.1 ควรให้สื่อมวลชนมีบทบาทในการให้ความรู้เกี่ยวกับการเมืองแก่นักศึกษาให้มากกว่านี้ และเข้าไปถึงกลุ่มนักศึกษาให้มากที่สุด
- 3.2.2 ควรมีมาตรการให้นักการเมืองบริหารงานด้วยใจ ไม่ใช่ทำไปด้วยประโยชน์ส่วนตัว หรือเพื่อเงิน
- 3.2.3 ควรมีมาตรการที่ทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งใส่ใจกับคำพูดของตนเอง สัญญาอะไร ไว้ก็ควรทำอย่างที่สัญญา

3.3 ด้านการรณรงค์ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน

- 3.3.1 ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการเมืองแก่ประชาชน และเข้าไปถึงกลุ่มนักศึกษาให้มากที่สุด
- 3.3.2 รัฐควรมีการให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชนในช่องทางที่หลากหลาย เช่น วิทยุ โทรทัศน์ สิ่งตีพิมพ์ ให้มากกว่านี้ ไม่ใช่เฉพาะมีการเลือกตั้งเท่านั้น
- 3.3.3 ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเป็นผู้ให้ความรู้ด้านการเมืองให้มากขึ้น
- 3.3.4 ควรให้สื่อในท้องถิ่นมีบทบาทในการให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชนมากกว่านี้
- 3.3.5 ควรให้นักศึกษามีบทบาทในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง วิธีการเลือกตั้ง สิทธิหน้าที่ของคนไทยในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

3.4 ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง

- 3.4.1 ควรมีมาตรการควบคุมการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองให้อยู่ในกรอบของกฎหมาย
- 3.4.2 ควรมีการป้องกันการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ทำให้ประเทศเสียหายลักษณะที่ดี และควรให้ความสำคัญการมีส่วนร่วมที่ยึดหลักของประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม
- 3.4.3 รัฐไม่ควรปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นของประชาชน และรับฟังความคิดเห็นที่หลากหลาย
- 3.4.4 ควรมีการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองที่สร้างสรรค์เพื่อเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่หลากหลาย
- 3.4.5 ควรมีมาตรการให้การชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองอยู่ใต้กรอบของกฎหมาย และมีขอบเขตที่เหมาะสม

3.4.6 นักศึกษาควรมีการติดตามข่าวสารการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างมีวิจารณญาณ หากต้องการเข้าร่วมการชุมนุมต้องทราบว่าเข้าร่วมเพื่ออะไร มีวัตถุประสงค์อะไร มีผลกระทบกับใครบ้าง

3.4.7 ควรมีการสนับสนุนและเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เสนอแนะปัญหาแก่หน่วยงานของรัฐบาล ตลอดจนการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองไปยังรัฐบาลหรือนักการเมือง

3.4.8 ควรมีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ชุมนุมเรียกร้องหรือคัดค้านการดำเนินโครงการของรัฐบาล ตลอดจนการอภิปรายแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างเสมอภาค

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการทำวิจัย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเลือกตั้ง ด้านการติดตามสถานการณ์ทางการเมือง ด้านการรณรงค์ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน และด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

จากผลการวิจัย การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า

1. ด้านกิจกรรมการเลือกตั้ง นักศึกษามีส่วนร่วมเป็นกรรมการควบคุมการดูแลการเลือกตั้งหรือมีส่วนร่วมในการจัดสถานที่ในการเลือกตั้งหรือนักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองในการร่วมรณรงค์หาเสียงให้กับพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งอยู่ในระดับน้อย
2. ด้านการติดตามสถานการณ์ทางการเมือง นักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองเกี่ยวกับการติดตามอ่านข่าวความเคลื่อนไหวทางการเมืองทางโทรทัศน์หรือวิทยุ และมีส่วนร่วมในการเสนอเรื่องร้องเรียนให้กับนักการเมือง และมีการติดตามฟังการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลอยู่ในระดับปานกลาง

3. ด้านการรณรงค์ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน นักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองเกี่ยวกับการจัดอบรมให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเมืองยังน้อย และการช่วยอธิบายหรือชี้แจงนโยบายของพรรคการเมืองแก่ประชาชน อยู่ในระดับน้อย

4. ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง นักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองเกี่ยวกับการเขียนจดหมายหรือบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองไปยังรัฐบาลหรือนายกรัฐมนตรี และการเข้าร่วมประท้วงเมื่อเห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบยังน้อย และมีกรคัดค้านกฎหมาย หรือคัดค้านโครงการที่รัฐบาลดำเนินการ โดยมิชอบ และมีการจัดกิจกรรมทางการเมือง การเข้าร่วมกับกลุ่มผู้สนับสนุนนักการเมือง และร่วมเสนอแนะปัญหาให้กับกลุ่มนักการเมือง ตลอดจนการชักชวนผู้อื่นประท้วงหรืออภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล หรือเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนตัวนายกรัฐมนตรี หรือส่งข้อความ (SMS) ไปตามรายการโทรทัศน์อยู่ในปริมาณน้อย

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาศ ประยูรทอง (2547 : 80) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา : กรณีศึกษาเปรียบเทียบนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับสูง ส่วนนักศึกษามหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ABAC) มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพดล สำราญพงษ์ (2552 : 67) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโคกศรี อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิชา มีแสง (2544 : 70-72) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พบว่า นักศึกษาเพศชายมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่านักศึกษาเพศหญิง อายุของนักศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและนักศึกษาที่ศึกษาอยู่คณะต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองนักศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนิดา ไสยรส (2550 : 81) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยครั้งนี้ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของเอกภพ ลิ้มปวีณูล (2548 : 63-64) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัย พบว่า นิสิตมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำ และไม่ค่อยคล้อยกับงานวิจัยของ วิหุรีย์ ญนุช (2548 : 47) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัย พบว่า ลักษณะและระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองภายในของบุคลากรในมหาวิทยาลัยรามคำแหง อยู่ในระดับสูง และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นัญญิกาล ศรีจันทร์โท (2552 : 73-75) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาฏ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาฏ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีวัตร สิงห์แก้ว (2546 : 44) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา : ศึกษากรณีมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต อยู่ในระดับน้อยและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำพร สุคนธรัตนสุข (2544 : 56) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในจังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับน้อย

สมมติฐานที่ 2 นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนมที่มี เพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่กำลังศึกษา และคณะที่กำลังศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม ที่มีชั้นปีที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่กำลังศึกษา และคณะที่กำลังศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

1. นักศึกษาที่มีเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่กำลังศึกษา และคณะที่กำลังศึกษา มีความสนใจเรื่องการเมือง และมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มิลเบรธ (Milbrath. 1977 ; อ้างถึงใน ปิยะนุช เงินคล้าย และคณะ. 2541 : 18-19) ประชาชนจะมีปฏิริยาตอบสนองและมีส่วนร่วมทางการเมืองที่หลากหลาย โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคล ลักษณะของปัจเจกบุคคล ลักษณะสภาวะแวดล้อม ตลอดจนการถูกกระตุ้น โดยสื่อต่างๆ ดังนี้ ผู้ที่ชอบการพูดคุย อภิปรายทางการเมืองจะมีส่วน

ร่วมทางการเมือง และการถูกระงับให้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่ไม่ได้ถูกระงับทางการเมือง ผู้ที่มีการติดต่อทางการเมือง จะมีส่วนร่วมทางการเมืองให้ออกไปหาเสียงหรือเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมืองมากกว่า เพศชายจะถูกระงับให้สนใจทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่ามักจะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ ซึ่งมักจะตัดตัวเองออกจากการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบปกติ ในขณะที่คนที่มีการศึกษาต่ำกว่า จะกระทำกิจกรรมที่มีความสุขได้มากกว่า เช่นเดียวกับ แมคคอสกี (McClosky, 1968 ; อ้างถึงใน สถิต นิยมญาติ, 2524 : 33-34) ได้อธิบายลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่าขึ้นอยู่กับตัวแปร 3 ประการ คือตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ประกอบด้วยระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ อายุ เชื้อชาติ เพศ และที่อยู่อาศัย ตัวแปรทางด้านจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการให้รางวัล หรือผลตอบแทนแก่ผู้มีส่วนร่วม และตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง คือพรรคการเมือง

2. นักศึกษามีความสนใจเรื่องกิจกรรมทางการเมือง การติดตามสถานการณ์ทางการเมือง การรณรงค์ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน การชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง และตัวผู้รับสมัครเลือกตั้งอาจเป็นเพราะการนิยมสนับสนุนตัวบุคคลหรือนโยบาย และสภาพแวดล้อมทางครอบครัวหรือท้องถิ่นที่มีการพูดคุยกันทางการเมือง การได้รับข่าวสารข้อมูลจากสื่อต่างๆ ยังไม่เพียงพอ และกระบวนการกล่อมเกลอบรมปลุกฝังทางสังคมหรือสังคมการเมือง เช่นเดียวกับ ชลธิชา มีแสง (2544 : 70-72) ได้สรุปผลการวิจัยไว้ว่า นักศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง พิจารณาจากกิจกรรมการมีส่วนร่วม 5 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน ด้านการติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวทางการเมือง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และด้านการชุมนุมทางการเมือง โดยนักศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง และด้านการติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง และมีระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรณรงค์ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และด้านการชุมนุมทางการเมือง อยู่ในระดับต่ำ จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง

จากผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของเอกภพ ลิ้มปวีบูล (2548 : 63-64) ผลการวิจัย พบว่า เพศ ชั้นปีการศึกษา ภาควิชาแตกต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิชา มีแสง (2544 : 70-72)

พบว่า นักศึกษาเพศชายมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่านักศึกษาเพศหญิง อายุของนักศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และนักศึกษาที่ศึกษาอยู่คณะต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง นักศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งพิจารณาจากกิจกรรมการมีส่วนร่วม 5 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน ด้านติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวทางการเมือง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และด้านการชุมนุมทางการเมือง โดยนักศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง และด้านการติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง และมีระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรณรงค์ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และด้านการชุมนุมทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ยังไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราวุธ เต๋นแพทย์ชรางกูร (2545 : 78) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักศึกษาเพศชายมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่านักศึกษาเพศหญิง นักศึกษาที่มีอายุน้อยกว่าจะมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่านักศึกษาที่มีอายุน้อยกว่า นักศึกษาที่มีชั้นปีการศึกษาสูงกว่าจะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่านักศึกษาที่มีชั้นปีการศึกษาต่ำกว่าและนักศึกษาที่ศึกษาอยู่คณะต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรพงษ์ นกน้อย (2546 : 64-65) ได้ศึกษาเรื่อง ลักษณะความเป็นพลเมืองดี : กรณีศึกษานิสิตระดับอุดมศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่าเพศของนิสิตไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง นิสิตที่มีอายุน้อยกว่าจะมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่านิสิตที่มีอายุน้อยกว่า นิสิตที่มีชั้นปีการศึกษาสูงกว่าจะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่านักศึกษาที่มีชั้นปีต่ำกว่าและนิสิตที่ศึกษาอยู่ภาควิชาต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่นเดียวกับ สุภวัช มีบุญธรรม (2547 : 59-60) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า นิสิตเพศชายมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่านิสิตเพศหญิงพบว่า อายุของนิสิตไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และนิสิตที่ศึกษาอยู่คณะต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

จากผลการวิจัยครั้งนี้ยังไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิฑูรย์ ภูษ (2548 : 47)

ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรภายในมหาวิทยาลัยที่มีเพศแตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมี

ส่วนร่วมทางการเมือง และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ จวนอรุณ อักษรเสื่อ (2549 : 61-62) ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ คณะที่กำลังศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นัฐฤทิภา ศรีจันทร์โท (2552 : 73-75) ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน และอยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน ซึ่งหากพิจารณาในการบริหารแล้วถือว่ายังมีข้อเสนอแนะที่ควรได้รับการปรับปรุง ดังต่อไปนี้

1.1 จากผลการวิจัยด้านกิจกรรมการเลือกตั้ง ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเลือกตั้ง ได้แก่ การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การชักชวนให้ผู้อื่นไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การติดตามฟังคำปราศรัยหาเสียงของผู้รับสมัครรับเลือกตั้ง หรือพรรคการเมือง และควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตามผลการนับคะแนนการเลือกตั้ง

1.2 จากผลการวิจัยด้านการติดตามสถานการณ์ทางการเมือง ควรสนับสนุนให้นักศึกษาติดตามอ่านข่าวสารทางการเมืองตามหนังสือพิมพ์ หรือรายการ โทรทัศน์ หรือวิทยุ และควรส่งเสริมให้นักศึกษาติดตามความเคลื่อนไหวทางการเมืองในรายการ โทรทัศน์ หรือวิทยุ และควรส่งเสริมให้นักศึกษาสนใจข่าวสารทางการเมืองระหว่างประเทศเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับการเมืองไทย

1.3 จากผลการวิจัยด้านการณรงค์ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน ควรสนับสนุนให้นักศึกษาดำเนินการรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับวิธีการลงคะแนนเลือกตั้ง

ควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้นำข่าวสารทางการเมืองมาพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน และสนับสนุนในการแจกใบปลิวให้ความรู้เรื่องการไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง

1.4 จากผลการวิจัยด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวกองการเมือง ควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นทางการเมืองกับผู้อื่น และควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่สงสัยเกี่ยวกับเรื่องทางการเมืองกับเพื่อนๆ อย่างกว้างขวาง เช่น การจัดเวทีสัมมนาทางการเมืองแก่นักศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวกองการเมือง อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม เกี่ยวกับการชุมนุมเคลื่อนไหวกองการเมือง

2.2 ควรวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเกี่ยวกับการเดินขบวนประท้วงในการปฏิบัติหน้าที่ โดยมีขอบของเจ้าหน้าที่รัฐ

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กนก วงษ์ตระหง่าน. การเมืองในระบบประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- เกษม ศิริสัมพันธ์. การเมืองไทยถึงทางตันแล้วหรือ. กรุงเทพฯ : สถาบันการวิจัยและพัฒนาประชาสังคม, 2543.
- จวนอรุณ อักษรเสื่อ. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2549. ถ่ายเอกสาร.
- จันทิมา ทองเจริญ. พฤติกรรมการสื่อสารกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542. ถ่ายเอกสาร.
- จำเนียร ช่างโชติ และคณะ. จิตวิทยาการรับรู้และเรียนรู้. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2515.
- จิรชาติ นาคสวัสดิ์. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ภาคนิพนธ์ พบ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2540. ถ่ายเอกสาร.
- จุฑามาศ ประยูรทอง. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา : กรณีศึกษาเปรียบเทียบนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ARAC). วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547. ถ่ายเอกสาร.
- จุมพล หนิมพานิช. “กระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองกับทัศนคติทางการเมืองของคนไทย,” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมของเมืองไทย หน่วยที่ 1-8. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531.
- ชลธิชา มีแสง. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ภาคนิพนธ์ พบ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2544. ถ่ายเอกสาร.
- เขาวณะ ไตรมาส. การเลือกตั้งแบบใหม่ ทำไมคนไทยต้องไปเลือกตั้ง. กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายการศึกษา, 2542.

- ไชยพร ตันต์จิตานนท์. การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในรูปเทศบาล : กรณีศึกษา
เทศบาลนครเชียงใหม่. ปริญญาโท กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. ถ่ายเอกสาร.
- ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์. จิตวิทยาการเมือง. กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ณัชชาภัทร อุ่นตรงจิตร. รัฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- ถวิลวดี บุรีกุล. "การมีส่วนร่วมของประชาชน," ใน เอกสารการเมืองการปกครองไทยในรอบ
60 ปี แห่งการครองสิริราชสมบัติของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ :
สถาบันพระปกเกล้า, 2549.
- นพดล สำราญพงษ์. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล
โลกศรี อำเภอเขาตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ รป.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2552. ถ่ายเอกสาร.
- นักฎิกิตล ศรีจันทร์โท. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วน
ตำบลนาภู อำเภอสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ รป.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2552. ถ่ายเอกสาร.
- นิยม รัฐอมฤต และวัชระ เพชรทอง (บก.). การเมืองไทย พัฒนาการ ปัญหาและแนวทางแก้ไข.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2540.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. กลวิธี แนวทาง กลวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
การพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2537.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545.
- ปรีวัตร สิงห์แก้ว. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา : ศึกษากรณีมหาวิทยาลัยกรุงเทพ
วิทยาเขตรังสิต. ปัญหาพิเศษ รป.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2547.
ถ่ายเอกสาร.
- ปิยะนุช เงินคล้าย และคณะ. รายงานการวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน :
ศึกษาเปรียบเทียบประชาชนในเขตเมืองกับประชาชนในเขตชนบท. กรุงเทพฯ :
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2540.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. ข่าวสารทางการเมืองของคนไทย. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2526.
- _____. รัฐศาสตร์เชิงประจักษ์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

“พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนครพนม พุทธศักราช 2548,” ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 122 ตอนที่ 75 ก. หน้า 1-25. 1 กันยายน 2548.

พฤทธิสถาน ชุมพล. ระบบการเมืองความรู้เบื้องต้น. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

มาโนชญ์ จารุชัยมนตรี. การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญ พาณิชยการ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542. ถ่ายเอกสาร.

รัชนิดา ไสยรส. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2550. ถ่ายเอกสาร.

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550,” ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก. หน้า 1-125. 24 สิงหาคม 2550.

วรารุช เค้นแพทย์ชราญ. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาามวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2545. ถ่ายเอกสาร.

วีชรา ไชยสาร. ระบบการเลือกตั้งกับการเมืองไทยยุคใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : นิติธรรม, 2544.

วิฑูรย์ ภูษุช. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2548. ถ่ายเอกสาร.

วีรพงษ์ นกน้อย. ลักษณะความเป็นพลเมืองดี : กรณีศึกษานิติระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546. ถ่ายเอกสาร.

ศิริเพชร อมาตยานนท์. การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวงโสภพระ อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปร.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548. ถ่ายเอกสาร.

ศุภวิช มีบุญธรรม. การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2547. ถ่ายเอกสาร.

สถิต นิยมญาติ. สังคมวิทยาการเมือง. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

สมบัติ ชำรงรัฐวงศ์. การเมือง : แนวความคิดและการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2546.

_____. ทักษะคติทางการเมืองของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : โครงการเอกสารและตำรา คณะรัฐศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2538 ก.

_____. รายงานการวิจัยเรื่องทัศนคติทางการเมืองของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : ฝ่ายนโยบายและแผน กองนโยบายและแผนงานเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, 2538 ข.

สุจิต บุญบงการ. การพัฒนาทางการเมืองของไทย : ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหาร สถาบันทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

_____. การมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการพัฒนาทางการเมือง. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

อำพร สุคนธรัตนสุข. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2544. ถ่ายเอกสาร.

เอกภพ ลิ้มปวีบูล. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548. ถ่ายเอกสาร.

Almond, G.A. and Powell, Bingham G, Jr. *Comparative Politic : A Developmental Approach*. Boston : Little Brown, 1966.

Almond, G.A. and Verba, S. *The Civic Culture*. Boston : Little Brown, 1965.

Black, Patricia A. "A Longitudinal Assessment of the Employment Productivity of Former Alternative School Student in Iowa," *Dissertation Abstracts*, 1997.

Bubar. *Citizen Political : An introduction to Political behavior*. 2nd ed. Chicago : Marknam, 1972.

Campbell, A., G. Gurin and Miller, W.E. *The Voter Decides*. Evanston : Row & Paterson, 1954.

- Cao, Xiaonan. *The Social Context : Does it Make a Difference in The Effectiveness of Schooling at the Community level*. Ed.D. Harvard University, 1998. From ProQuest. AAT 9830054.
- Cummings, Milton C., Jr, and Wise, David. **Democracy Under Pressure: an introduction to the American political system**. New York : Harcourt Brace Jovanovich, 1971.
- Dahl, R.A. **Who Govern Democracy and Power in An American City**. New Haven : Yale University Press, 1961.
- Easton, D. and Dennis, J. **Children in the Political System**. New York : McGraw-Hill, 1969.
- Huntington and Dominguez. **Political Development in Handbook Political of Science : Non Government politic**. Fred Greenstein and W. Nelson Polsby. Eds, Massachusette : Addison Wesley, 1995.
- Huntington, S.P. and Nelson, J.M. **No Easy Choice: Political Participation in Development Countries**. Cambridge Mass : Harvard University Press, 1976.
- Lipset, S.M. **Political Man : The Social Base of Political**. New York : Doubleday Press, 1960.
- McClosky, H. "Political Participation," In **International Encyclopedia of the Social Science**. Vol. 12. New York : McMillan and Free Press, 1968.
- Milbrath, L.W. **Political Participation**. New York : University of Buffalo Press, 1971.
- Milbrath, L.W. and Goel. **Political Participation : How and Why Do People Get Involved in Politics**. 2d ed. Chicago : Rand McNally College, 1977.
- Nie, N.H. and Verba, S. "Political participation," In Fred G. and W.N. Polsby (Eds.) **Handbook Political Science: Non Government Politic**. Massachusette : Addison Wesley, 1975.
- Peteman. **Participation and Democratic Theory**. Cambridge : Cambridge University Press, 1970.
- Plano, Jack C. et al. "Political Science Dictionary,". In **Hinsdale, III : The Dryden Press, and the American Political Dictionary**. 7th ed. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1985.

Roth, David and Wilson, Frank L. **The Comparative Study of Politics.** 2nd ed.

Englewood Cliffs, New York : Prentice Hall, 1980.

Rush, M. and P, Althoff. **An Introduction to Political Sociology.** London : Thomas Nelson, 1971.

Weiner. "Political Participation : Crisis of the Political Process," In **Crisis and Sequences in Political Development.** L. Binder et al. (Eds.). New Jersey : Princeton University Press, 1971.

Yamane, T. **Statistics ; An Introductory Analysis.** 3rd ed. Tokyo : Harper & Row, 1973.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY